

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Mal temps... per l' obscurantisme

—Quan plou y bufa aquest vent, no hi valen parayguas.

LA SENMANA

Fa ja alguns días que la premsa parisena no s'occupa de nosaltres. ¿Com s'ha operat aquest fenòmen? ¿Com tan repentinament han abandonat els francesos els assumptos d'Espanya, als quals no hi havia períodich que no hi dediqués tres ó quatre columnas diàries de lettra grossa, mitjana y petita?

La resposta es senzillissima.

Dimecres va començar á veure's davant del tribunal de París la causa de la viuda Steinheil, aquella hermosa senyora á qui s'accusa d'haver assassinat á la seva mare y al seu marit, el pobre pintor del carriero Ronsin.

La gran premsa francesa, pera viure cómodament, necessita tenir sempre sobre la taula de redacció un assumpte escandalós, un fet sensational, un *affaire* que li permeti lluir les seves facultats imaginatives. Faltada, durant aquests darrers mesos, de tema ab que satisfer la insació y no gayre sana curiositat dels seus lectors, las coses d'Espanya, unas certas, altres falsas, varen venirli com l'anell al dit. Pero, aparescut ar a el procés Steinheil, i quin cas han de fer els diaris *boulevardiers* de la nostra ridícula insignificància?

Ara en ells tot serà tot es ja—*affaire* Steinheil. Las intimitats de la bella pecadora, las seves relacions, las seves intrigas, las seves faldas de seda, las seves camises de nit... tot sortirà en las columnas d'aquesta premsa que quinze días enrera no parlava més que de las desditzas d'Espanya, de la modesta Espanya á la qual avuy dóna desdenyosament l'esquena.

Però, confiem y esperém. Tal volta en plasso breu torni á recordarse de nosaltres y giri cap ensaix els seus ulls sempre desperts. L'*affaire* Steinheil, tan oportunament vingut, no pot, de tots modos, durar gayre.

Es inútil estirarli la llengua. No hi ha manera de ferlo engranjar.

—Senyor Moret—li preguntan—¿quin es el seu programa?

—El meu programa?... Mil vegadas l'he dit. A Valladolid, á Zaragoza, á tot arreu heu tingut ocasió de sentirlo de la meva propia boca.

Y d'aquí no se'l treu.

—A Valladolid, á Zaragoza vareig dir tot lo que havia de dir.

La resposta podrà ser hábil, pero no convens á ningú. Lo que fins ara coneixem de 'n Moret no es cap programa. Desde quan un pilot de vaguetas, barrejadas ab astucia de prestidigitador, ha constituit la bandera d'un partit que aspira á regir una nació tan perturbada com la nostra?

—Senyor Moret, el país li demana el programa.

Y 'l senyor Moret no respon.

Gira la mirada al menjador y somriu.

¿Será potser que 'l seu programa es aquest?

PIF-PAF

Per què no?

Moret.

Hem d'esser benèvols amb el ministeri Moret? Ja os sento respondre'm: «què diu? En Moret! Si ell es l'autor de la llei de jurisdiccions, l'home funest contra qui va alcàrse la Solidaritat catalana, l'home de les promeses mai complertes! Si ell ha estat fins avui un veritable i perfecte maurista, el primer admirador de l'obra nefasta d'en Maura, un col·laborador indirecte i eficàs en la gestió del passat govern! Si ell ara meteix acaba de pujar al ministeri per força, empès per les coses contra la seua mal dissimulada voluntat!»

Deixeu-me contestar calmosament a les vostres objeccions. De totes maneres, diré, per endavant, que seria una candidesa angelical el creure en l'eficacia sincerament liberal dels propòsits d'en Moret. El partit liberal (pseudo-liberal) abandonat a les seues propies iniciatives, no farà mai res. Es clar. Precisament tot el seu desig es que s'el deixi tranquil, que no se l'amoini. Ell vol capcar el temporal. Res més. Ir tirando. Desdels temps d'en Sagasta, tal es la seua tradició. I en Moret ha exagerat encara els precedents. En la perniciosa inversió de termes que patim, els conservadors, qui deuren fer feina passiva de repòs públic, d'arrelament, de quietut, són els homes de les iniciatives, reaccionaries per procedir d'ells; mentres els liberals són els homes de les mères paraules, del *dar tiempo al tiempo*; això mentres no's tracti de reformes imposades per altres pressions externes, reformes qui precisament arriben a esser llei perquè s'tracta de reaccions, de retrocessos, com la famosa llei de jurisdiccions.

El mal d'en Maura es d'activitat, d'affirmació; mentres el d'en Moret es de passivitat, de negació. Però jo, si he d'escollir un dels dos, naturalment, preferixo el negatiu.

Am tot, la pujada d'en Moret al govern representa avui una impulsió forta en sentit d'esquerda, i no obveix únicament a haver-se agotat l'era d'un ministeri conservador, per atzars d'un debat en les Corts o per dissidencies am la Corona. Així com l'obra d'en Moret en lo relatiu a la llei de jurisdiccions va portar la nostra unió solidaria, l'obra d'en Maura, reaccionaria i repressiva, ha portat avui l'unió de totes les esquerdes. Si en el moment de la qüestió Macià la crida d'en Sol i Ortega no va conseguir el nostre concurs ni el dels socialistes, perquè no's tractava de provades, definitives i trascendentals reaccions, avui els socialistes i nosaltres (jo, al menys) ens ajuntem al bloc esquerrà qui demana l'inabilitat definitiva del ministre caigut i de la seua colla. I no tiene inconvenient en declarar que si la llei de jurisdiccions inhabilitava en Moret i el partit liberal pera tota governació seriósament conforme amb el calificatiu de liberal, la reacció maurista inhabilita avui més definitivament encara el partit conservador actual pera tot govern compatible amb la Constitució, amb Europa i amb el segle.

Contra en Moret, s'alça en pes Catalunya. Ja es bastant. Pero contra en Maura s'es alçada en pes Europa, qui es molt més.—Talment van usant-se i descredentit-se, en profit nostre, els enveillits homes i els anacrònics partits de la monarquia. Ahi en Moret; avui en Maura; demà... Qui encara? Aviat no en quedaran. En Maura tenia una auríola de prestigi qui allunyava de moment la contingència republicana. Avui... Però el govern actual d'en Moret es, en gran part, obra nostra, i també obra europea, obra de la civilitació. Jo no sé si en Moret, espontaniament, farà honor a l'impuls d'opinió mondial qui l'ha dut al ministeri, *malgrat lui*. Crec que no. Hi ha ja certes síntomes, en quant a Catalunya sobre tot, qui'm fan bé sospitar el fracas de sempre, més scrollós... Una segona edició moretista del *tolle, tolle* mondial contra en Maura no m'extranyarà gens, en el pervidre. Els dies parlaran...

Però nosaltres tenim un dever: el dever de continuar desd'el nostre camp la pressió qui ha elevat l'actual govern com a protesta contra les tiranies de l'altre. Si ahir varem esser forts pera convertir en governant el feble Moret, no serem avui i demà forts pera convertir-lo d'una vegada en iniciador de les reformes europees qui no tenen ja espera?

Què va fer la dreta catalana amb en Maura? Va colaborar francament en la seua obra, perquè hi va veure una conveniència indubitable pera els propis interessos conservatius. El bloc Maura-Cambo, qui ha governat per tant temps, s'es ara descobert més clar que mai, per l'impuls de l'ira dels caiguts. Doncs bé: jo no demano avui als més germans catalanistes d'esquerda un bloc amb en Moret; però demano una adhesió forta i sincera a totes les intimacions que les esquerres espanyoles fassin en Moret exigint l'implantació de les reformes liberals i europeïstes.

Recordem la gènesi de la llei de jurisdiccions. En Moret, quan va dictar-la, no va declarar que ho feia per força, contra tota voluntat, contra la naturalesa mateixa del partit liberal? Doncs bé: feblesa per feblesa. Si la llibertat qu'ens manca no ve per energia, que vingui per abulia. Si en Moret cedí allàvors a pesar d'ell, a contra-cor, no cedirà ara am més motiu a la nostra pressió, pressió de voluntat popular, i no extrínseca al poble, pressió liberal, conforme am la nominació del partit governant, i no diametralment oposada a ella? Avui es una opinió pública la qui ha d'impulsar en Moret a l'obra; i no es ja... lo inconfessable! M'entenèu?

Sols així serà un fet la nostra reincorporació a Europa. Els qui veuen en la pressió internacional, pera mi tan excelsa, perquè es la nostra naturalistica d'europeus i de civilitzats, els qui hi veuen una intolerable pressió extrangera oblidon qu'aqueixa pressió benèfica s'exerceix continuaument; ja que sols quan se tracta d'una nació civilizada i germana,

les nacions cultes accepten pera llurs naturals els tribunals estrangers i les lleis extrangeres. Si no, recaben pera si categorícament el judici dels propis súbdits. La cosa es ben clara. I es en nosaltres un alt afany de patriotsme el reivindicar pera Espanya la fraternitat en aqueixa invisible i excelsa confederació qui du per nom Humanitat, i a la qual arriben les nacions en el grau suprem de llur evolució.

I ara, per final, dec dir-vos una cosa. De la nostra energia de ciutadans, sobre tot de l'energia catalana, hi ha qu'esperar l'enterrament definitiu de la passada situació. Els qui'm coneixeu sabeu bé que tinc un temperament de convençó optimista. Però jo no hi ha una certa candidesa infantina en treballar, perillosament, pera una societat qui demostra indiferència absoluta envers aquella metaixa llibertat que voldríem procurar-li? Sens dubte. I com el retorn d'en Maura implicaria un estèril perill personal, una espasa de Damocli sobre la nostra testa, sobre el cap de tots els publicistes i polítics radicals, jo declaro que rompré descorajat la meua ploma d'home d'esquerda si tal situació torna; i com Cincimat en el seu jardí, me dedicaré a cantar els anells, les flors, les belles dones i els bells llibres si un fort eco d'opinió no respon ai nostre crit en questa hora definitiva. Es clar?

GABRIEL ALOMAR

Suplico a LA CAMPANA DE GRACIA que, excepcionat, me permeti saludar en públic an en Mauri Aguilar p'el seu admirable article *En el dia de difunts*.

G. A.

La reorganisió de l'Unió Republicana

EM llegit detingudament les bases que pera la reorganisió del partit barceloní d'Unió Republicana ha formulat la ponencia á l' efecte nomenada per la Junta Municipal de la nostra ciutat.

Parlant sincerament y ab la claretat ab que creyem que s'ha de parlar en las presents circumstancies, hem de dir que á travers de la lectura del document esmentat no hi hem sabut trobar res de nou, com si s'estés empenyat en seguir l'eterna mania de *jugar á juntas*, sense qu' en ell s' hi vegi una idea lluminosa ó un moment encertat de criteri que puguin portar á n' els escepticichs la fe necessària pera entusiasmarse ab la tasca de reorganisió que 's proposa realisar la Junta Municipal Republicana.

Tothom té avuy la convicció de qu' es arribat el moment de marcar un camí nou, dret y plé de claror, si res de pràctich vol ferse; y per més que 'ns amics de 'n Canalejas?

—Perque no 'n volen ells de talls —ha respuest en Moret:—Els canalejistes (ben alt ho ha dit el seu quefe y á mi mateix m' ho ha repetit) no lluytan per les ventatias 'materialis que 'l poder proporciona, sinó pel ideal, pel ideal inmaculat y puríssim.—

Si la referència es exacta, la *tomadura* de pèl resulta de primera.

Per la boca mor el peix, diu l'adagi.

Qui traballa exclusivament pel ideal, no necesita empleos ni gangas.

Senyors canalejistes, á dejunar tocan.

Potser ja se'n haurán adonat.

No hi ha dia que aquí ó á fora no se celebren en alguna iglesia funerals per l'ànima del difunt don Carlos.

—Qué vol dir això?

Nosaltres no ho sabém.

Solo tenim present lo que una vegada ens expliava una bugadera.

—Quan en la pessa que 's renta hi ha moltes tascas,—deya,—si 's vol que quedí ben neta, convé no plànyehi el sabó.

D' un telegrama de *La Vanguardia*:

«Tarragona, dia 1, 9 noche.

»Amaixa el temporal de mar y tierra, después de la tormentosa lluvia torrencial y el viento huracanado de esta mañana. Han caido piedras como cascifas.»

Benvingudes hagin estat aquestas pedras que devian permetre fins als més pobres celebrar la tradicional castanyada. Llástima que no vagin caure palalets y vi de la bota del recó!

Días passats, en una de las recullidas de pobres que fa 'l nostre Ajuntament, van detenir á n' en Garibaldi.

—Bona l' hem fet! Ara sois faltaria que á l' arribar á Barcelona detingessin á n' en Gambetta...

Ja diuen bé 'ls que diuen que á Espanya no hi ha revolució possible!

MONISTROL DE MONTSERRAT, 28 de octubre

Al sol anuncie de que s'apropian las eleccions municipals, ja tothom sent las formigors de la lluita. Com á probables candidats, sonan els prestigiosos noms de Joan Artigas, en qui estan personificadas la rectitud, la energia y la formalitat; Francesc Prat, tot cor y bondat y fiel á tota prova, y Joan Quert, que es reelegit pel seu procedir correcte y perquè continuu la seva profitosa tasca; en benefici dels obrers fabrils y dels pagesos. Aquesta vegada, creyem que no hi haurá cap pagesos que

no voti la precedent candidatura ab tota integritat, donchs, no votantla, demostrarà que té la intel·ligència de suro y ferro colat. No més cal que 's reflexioni ab les millors y ventatias que aquest any tenen ab el constim perquè obrin en conseqüència: que meditin l'acte incàlicable dels dos concejals pagesos que tenen els botigues en el municipi, els quals votaren en contra del repart que tants beneficis reportarà á la pagesia en general, perquè decideixin á qui han de donar el seu vot.

Poch á poch, van cumplintse las profecías. Fa ja més de dues setmanas que 'ls lliberals—els lliberals!—ocupan el poder, y... escoltin lo que, referintse al seu corresponsal al Riff, diu *La Correspondencia de España*, diari que, certament, no pot pas ser titllat de ciervista:

«Con relació al exercicio de la censura, continuam sin enterarnos de que Cierva ha dejado de ser ministro.

»El mismo rigor de siempre pesa sobre las informaciones periodísticas. Resulta punto menos que inútil tomarse interés por servir cumplidamente al periódico representado. Cuanto mayor es el interés, mayor es igualmente el trabajo que los censores se toman, tachando implacablemente.

Això, al cap de quinze días de governar.

«Es aquesta la llibertat que 'ls senyors moretistes venien á restaurar ab la seva victoriosa empeta?

Dintre d'un mes s'obrirà el Parlament de Cuba, y es molt possible que una de les seves primeras resolucions sigui decretar la elevació dels aranzels, ab lo qual se donarà un cop de mort al nostre comerç d'exportació, ja prou atropellat per mil causes diverses.

En vā 'ls diputats Rahola y Zulueta han fet actives gestions pera que 'l Gobern espanyol busques la manera de conjurar el gravíssim perill que 'ns amenassa.

Altra feyna té en Moret...

«Volen vostés que, ocupat en repartir empleos y canongias als seus amics, vaji ara á recordarse d'una cosa tan cursi y tan tonta com el comers d'exportació?

Desde 'l dimarts, aixecada la suspensió que l'autoritat gubernativa va imposar á mitjans del passat Agost, torna á publicarse el nostre confrare de la nit *La Tribuna*.

—Escolti—ha dit algú á don Segimon:—¿Cóm es que no reparteix uns quants bons talls entre 'ls amics de 'n Canalejas?

—Perque no 'n volen ells de talls —ha respuest en Moret:—Els canalejistes (ben alt ho ha dit el seu quefe y á mi mateix m' ho ha repetit) no lluytan per les ventatias 'materialis que 'l poder proporciona, sinó pel ideal, pel ideal inmaculat y puríssim.—

Si la referència es exacta, la *tomadura* de pèl resulta de primera.

Per la boca mor el peix, diu l'adagi.

Qui traballa exclusivament pel ideal, no necesita empleos ni gangas.

Senyors canalejistes, á dejunar tocan.

Potser ja se'n haurán adonat.

No hi ha dia que aquí ó á fora no se celebren en alguna iglesia funerals per l'ànima del difunt don Carlos.

—Qué vol dir això?</p

Pluja menuda

— Pero, don Segis, ¿qué espera per retornar als catalans els drets que á tots ens senyala el Còdific fonamental? — No deys que al punt y á l' hora que vosté estés enllayrat això seria poch menos que un paràdis terrenal? — Dispensi — contesta l' home: — Estich molt atrafegat ab una feyna urgentíssima y ara no m' puch desforbar. — Y enfonsant la granfulla dins l' olla ministerial, segueix repartint la sopa als seus amics y companys.

*
Las notícies de Melilla sòls en parlan d' arribats: Ha arribat una embaixada, ha arribat un general, ha arribat el *Sevillano*, ha arribat el *Balear*, han arribat quatre llanxes, han arribat cent caballs...

Una petita pregunta: ¿Quán hi arribarà la pau?

*
Desde que no es al poder, l' atlot pinta tot el dia. Suposo que deu pintar assumptos de fantasia, d' aquests que, sense ser res, alegran la galeria, doncs si ho fés del natural, i vaya uns quadros pintar!

*
En pochs días han notat quantes novetats ens venen! Non Gobernador civil, nou Bisbe, jove y d' empenta, nou Capità General, y, per completar l' efecte, nou Arcalde, que 'l tindrem, diuhem, del 14 al 16. «Eh... Quatre autoritats novas pel tús de la nostra terra... Ara sí que no 's dirà que Barcelona no estrena...

*
Entra en Gasset á Foment y jbrrom! cau per tot' Espanya l' aygua ab tan rara abundó, que 'ls riuhets semblan Niágars. Y en Gasset diu, tot content: — Això sí qu' es una ganga! Ara podrém fé un ensaig de la política hidràulica.

*
«Que en Moret, pujat al carro, sabrá ser bon carreté y durá la carga á puesto?

Bé, molt bé, però, com que sé ab qui tracto, fins que ho veji no ho creuré.

«Que destruirá ab sos actes l' anomenada que té de liberalot de pega?

Ja pot sé, pero, vaja, val á dirlo, fins que ho veji no ho creuré.

«Que, resultó á arroñarsse, tallarà fins hont convé en el pressupost del clero?..

¡No pot sé!, y per més serio que ho juri, mi que ho veji no ho creuré!

C. GUMÀ

LAS ETERNAS VÍCTIMAS

TOtas las grans sotragades populars, quan no triomfan, portan com á conseqüència casi ineludible un fort moviment de reacció, en virtut del qual perillan y pateixen totes les llibertats amparades pels moderns régims polítichs. Aquest moviment de represió qu' afecta á tots els ciutadans, fereix especialment als obrers, que sempre resultan els més perjudicats per l' acció reaccionaria y regressiva.

En aquest curiós país d' Espanya, ahont las conquestas liberals dels temps moderns estan enganxades ab agulles de cap, l' acció reaccionaria y regressiva revesteix un caràcter molt més greu y temible. Després de cada crisi social ó política, la reacció actúa brutalment y agafa com á primeras víctimas, com á eternas víctimas, als obrers militants.

A Barcelona ho hem vist diferents vegadas. Aquí no 's pot intentar cap moviment obrerista que no tingui per conseqüència la destrossa y l' enfonsament de l' organització obrera. Cada intent d' acció per part del proletariat ve seguit de l' esmicollament de les societats de resistència y per l' anulació de la forsa del sindicalisme obrer. Y així les societats de resistència se troben sempre sense forsa y sense sanch, y condemnades á una feyna de fer y desfer, d' agafar alé pera presentar batalla y de caure á trossos en el batallar. Tal succeí ab la

vaga general d' anys enrera y ab les convulsions revolucionàries del mes de Juliol passat.

Aquesta vegada, á causa del caràcter especial dels fets de la setmana tràgica y á causa sobre tot de l' orientació de la política repressiva del caygut Gobern de 'n Maura, els efectes del contracop s' han fet sentir fins en aquelles branques de l' obrerisme que més allunyades estan de la lluita apassionada y diaria. Ens referim als Ateneus obrers, que vegeten clausurades les seves escoles, malgrat no haverhi, no ja rahóns, sinó ni tant sols excuses, pera prendre una mida semblant. Las escoles dels Ateneus obrers són absolutament neutrals en les qüestions religioses y polítiques, y no tenen res que veure ab les pretenses influències pernicioseas de les escoles del patró de l' Escola Moderna de 'n Ferrer.

Els Ateneus obrers als quals se tancà arbitràriament les escoles han elevat al Gobern una instància demandant que s' autorisi la seva reobertura. Es de creure que no trigarà á ser atesa la demanda. No més cal que les noves autoritats s' enteren una mica del caràcter y de l' història d' aquestes escoles pera decidir immediatament la seva reobertura. El cas d' aquestes escoles fins es independent de la legalitat ó ilegalitat de les escoles de tendència anarquista, y ni la més lleu ombra de duple pot haverhi sobre l' dret que les repetides escoles tenen a funcionar lliurement.

Cal que la reobertura d' aquestes escoles quedat autorizada, pera no caure en l' absurdre de voler educar á la classe obrera privant de centres docents d' innegable utilitat y de legalitat indiscretibles. Al cap y á l' últim, tancar arbitrariament les escoles no es gayre pitjor que cremarlas.

A. R. Y V.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

Y en quant á haverse acabat, com creyam l' altra setmana, com que aquí qui mana mana, resulta que 'ns hem errat.

MAY com ara havia sentit tants desitjos d' aixecar la veu, de cridar, de protestar. Sento 'l meu esperit coaccionat per la cobardia ambient, però, així y tot, la revolta en ell hi es manifesta, y la paraula vibrant d' una protesta sincera, d' una confessió, s' alsarà per demunt dels caps, acotats de la multitud indiferent y vibrarà com un fuet demunt dels llavis enmudits dels que no creuen encara arribada l' hora de les grans accions.

**

Un dia varem juntar-nos els homes de llibertat ab tots els demés catalans, fins y tot ab aquells que somian ab institucions absolutistes y ab retornar á moments de fosc cor la patria nostre. L' objecte de l' unió sigué ben clar y terminant: defensar Catalunya dels agravis que li havia inferit el poder central ab la promulgació d' una llei tirànica y odiosa. Alashoras la nostra personalitat de catalans se veié atacada brutalment y nosaltres en defensa dels drets ultratjats de nostra terra y en defensa de les reivindicacions de Catalunya —no d' aquesta Catalunya territorial, sinó de la que portem dins del esperit tots y cada un dels catalans — ens unirem ab els que 's sentien igualment que nosaltres ferits y ultratjats.

Al qui vingué á l' unió no li preguntarem d' hont veïna, sinó que, al contrari, á n' aquell que havia tingut

culpas les hi perdonarem, convensuts de que, pel sol fet de dir-se solidari català, ja s' rentava en el Jordà de Catalunya de totes las passades culpas.

En aquell moment de sentimentalisme, de bogeria patriòtica, iquants van juntar-se ab nosaltres, que si haguesin tingut d' ingressar en nostres filas, en moments de serenitat, en aquells en que 'l cap està á l' alsada del cor, quan no per sobre, haurien estat objecte de minucions exàmens, y, en lloc de posar-se de cop y volta al devant del exèrcit patriòtic, s' haurien tingut d' acontentar figurant al seu darrere!

Donchs bé. Avuy una nova solidaritat me crida. Dech entrarhi? Resoltament, sí!

No tot es Catalunya al món. Y això ho dich y ho afirmo, palpant avans el meu esperit cada dia més català. No, no tot es Catalunya. Juntament ab nostra personalitat de catalans, tenim la d' homes, impossible d' esser separada d' aquella; y si com catalans ens juntrem ab aquells que més repugnavan á la nostra manera de ser y sentir, per què com homes no podem juntar-nos ab tots els homes del món que vulguen sortir á la defensa de l' Humanitat atropellada? Es que 'ls catalans, fins y tant que no siguem lliures com é tals, ens temim d' oblidarn del món, tancar-nos á casa y deixar que passi l' exercit liberador, enllà de les fronteres, sense interessarnos per lo que com homes ens pertany?

Es curiosa aquesta teoria. Qualsevol, devant d' ella, podríem creure's que 'l món ha deixat de donar voltas, esperant que als catalans ens plauigui trencar el jou que 'ns liiga al Estat espanyol. No, no; el món camina, y, si no seguim els seus passos, ens serà impossible, quan vindrà'l dia, l' alcansarol. Si no caminem com homes al mateix pas que com catalans, per més que un dia arribén á tenir lliure aquesta Catalunya territorial que tant estimen certs regionalistes, trobarém morta dintre nostra la Catalunya espiritual que 'ns anima y 'ns mou, ens dona alé y forsa pera seguir endavant en nostres lliuytas patriòtiques.

Jo, catalanista de sempre, avuy me senti solidarizat ab tots els homes liberals d' Espanya, pera defensar la llibertat que sembla caure, el nostre dret á la vida, la nostra incorporació á l' Humanitat. No sento odio de rasa; potser algún dia, més jove y infinit el meu esperit per pràcticas avuy oblidades per aquells mateixos que les realisaven, vaig covarlos aquell odi; avuy no. Al veure un castell que sofreix una tiranía hi veig un home que pateix, y al sentir demunt meu el pes de les mateixas cadenes, no dupto un moment y junto el meu esforç al d' ell pera ensorrar la tiranía. Donchs qué, èpotser pel meu amor a Catalunya —amor aixís, incomprendible — tinc de deixarme matar per donarme 'l gust de que també mori 'l castellé, veït sota l' acció de les mateixas armes que a mí m' han llevat la vida?

Qui ha haurà homes qu' en aquesta nova solidaritat hi durà el seu esforç ab intencions perversas? Qui ha haurà egoïstes que aprofitaran l' ocasió y 's valdràs de la nostra acció pera satisfacer les seves concupiscències? No m' aturo devant d' aixó. Si de moment jo 'm trobo las mans lliures y la boca expedita, mercé á l' acció mancomunada dels que hem anat de bona fé y dels que questa se 'l han deixat á casa, ja 'n tinc prou; puig aquesta mateixa llibertat aixís adquirida, me servirà per defensarm dels que ab malas intencions han volgut ajudarnos.

«El trust! ien Moret!... Bonica cantarella, pero ja es massa sabuda. ¿Que no 's recordém de que quan els catalanistes desde les anyorades planes de la desaparecida Renaixença, sortíam en defensa dels martiris de Montjuich, coincidíam amb les campanyas que feyan algunos diaris avuy del trust, en defensa de la mateixa causa? ¿Va escriuixre ningú alashors? Donchs, per què aquests escriptus de monja á ultima hora?

Y més, encara. ¡No podrà ser també, amics que duputeu, que 'ls que han llenyat al vol aquesta teoria tinguen sinó gres interés en que no 's dugués á terme la campanya llibertadora? ¡No podrà ser que aquesta gent se recordessin de que son més conservadors que catalanistes y ajuntessin la seva conducta al seu matís conservador, oblidantse del seu caràcter de patriots catalanes? Nosaltres podrem fonamentar aquesta creença en la conducta seguida per aquests elements fins ara mateix, fins ahir, fins á pocas horas. Donchs si es aixís, sab quin dret ens culpan á nosaltres de deixar de costat per un moment la nostra condició exclusiva de catalans, pera recordar-nos de la complexa de catalans-homes? Al fi y al cap, ells també fan lo mateix pera defensar la seva condició d' esclaus consentits y d' homes despresos de la gran família humana.

Si no volen la campanya llibertadora, que ho diguin clarament, sense subterfugis, sense barrejar la qüestió catalana, en son aspecte purament regionalista, ab aquella magna qüestió hont s' hi jugan la seva dignitat d' homes els que conviuhen en una part considerable d' Europa.

Y aquí segurament es hont se va: á evitar la campanya, l' acció liberal y antirreligiosa que s' inicia. Perque, amics, cal dirlo ben alt. No 's tracta ja d' aturar, estant á la defensiva, els cops dels reaccionaris de tots colors. S' ha de fer més. S' ha d' anar á la ofensiva y empêndre una forta acció anticlerical; més, antirreligiosa. Y veieu com é el tot sol un nou argument en pró del nostre ingrés á la nova solidaritat. ¿No es la qüestió religiosa una qüestió extra del catalanisme? ¿No poden ser catalanistes tots els catalans, sigui quina sigui la seva manera de pensar en matèries socials, religioses y polítiques? Donchs, per què jo que avuy puch juntar el meu esforç, avuy més que may, —tinc de deixar de fer en nom del catalanisme, que sempre s' ha inhibit d' aquelles coses?

No n' hi ha prou ab reformas desde l' poder pera calmar la voracitat de l' Iglesia. Es el poble, que no es gens nica religiosa, que sols s' hi sent quan la coacció li obliga, el qui té de fer l' acció antirreligiosa, ajudant al poder quan aquesta la emprengui, emprenentlo á fer quan el poder dubti.

En aquest desgraciat país la religió s' ha tingut per aquells que la practican com una manera de guanyar-se la vida, y com á tal la defensan. Lo que haurà tingut de ser guia y auxili, pel pobre, s' ha convertit en indústria, dedicada á servir als xics y als poderosos. Donchs si està plantejada aixís la qüestió, aixís tractemla.

Avuy el problema es aquest. La batalla s' presenta. La lluita serà grossa. Els dos camps estan desllindats, però manca encara qui 's determini. Això s' ha de fer pròp-temps.

Per part d' ells, dels religiosos, ja tots s' han determinat: els nostres no tant. Els ens han dividit en dos camps: bons y dolents, adjudicantse, naturalment, per ells la millor part. Ells han preconisat la formació de la Solidaritat Catòlica, més excelsa, diuhen, que la catalana. D' ells ja n' han tret als indiferents. Cal, donchs, que aquests determinin.

Ob ab els liberals ó ab els reaccionaris que presentan batalla.

Ells que ab tot y desitjan una acció antirreligiosa no estaven prou convencuts de la necessitat d' empredre-la, avuy ens veiem obligats á acudir al lloc d' honra, per no esser confosos ab els delators de tants perseguits, ab els que han empès al govern den Maura, sortament caygut, á una forta repressió, ab els que han mostrat alerjia pels desterrats y 'ls fusellaments, ab els que, de poguer, haurien ofegat ab sanch la veu d' una protesta popular... A n' aquells que no coneixen personalment a n' en Ferrer, que no tenim cap lligam ab la seva obra, que, per fi, havent escoltat a algú amic que deya coneixé, fins sentíam pel fundador de l' Escola Moderna, certa antipatia, avuy, perque publicàm ben alt que no estém convencuts de la seva culpabilitat, se 'ns titlla, com per denigrar-nos y conjurar damunt nostre totas les iras reaccionaries, ab el mot de *ferreristas*. Donchs, bé: acceptem el titllat en lo que significa amor á la justicia y á la llibertat, y, units tots, emprenem la gran obra lliberadora.

Amich Alomar: serveixin aquestes ratilles que precedeixen com una resposta al vostre crit de ciutat y home de justicia. Tenen poc valor, puig reflexen solament una opinió personal y lliure de tot esperit partidista.

XAVIER GAMBÚS

LA CAMPANYA DEL RIFF

Del 29 d' Octubre al 4 de Novembre

Els emissaris del Soldà han començat les seves gestions prop dels representants de la harka pera arribar á la pau. Se parla de les condicions d' aquesta, per d' una manera extraoficial. També s' parla de l' evacuació de Seluán y Nador.

Els moros solts que se dedican á tirotejar las

En el mar del pressupost

tropas espanyolas ens han causat alguns morts y ferits més. En els darrers dies semblan haver cessat les hostilitats, degut sens dupte al fet d' haver iniciat les negociacions els emissaris del Soldà.

Un nou temporal s' ha desencadenat aquests dies passats sobre Melilla, tornantse á inundar els campaments y fentse difícil el servei de convoys. No cal dir las penalitats que això causa á las tropas.

El temporal ha obligat á aplassar las noves operacions militars qu' estan projectadas y que sembla qu' han de ser las darreras de la campanya.

Han arribat á la península novas remeses de ferits y malalts. Aquests darrers son moltíssims. Segons ha declarat el ministre de la Guerra, el temporal anterior ocasionó un 4 per 100 de malalts, que representa una xifra de més de 2,000.

REPICHS

ÚIN trängul aquests dies á Madrid, en las regions abont se condimenta la sopa boba!

En López Domínguez volia 20 governs civils pels seus amics.

En Montero Ríos ne necessitava 22.

En Romanones no s' acontentava ab menos de 14.

En Melquiades Alvarez n' exigia 18.

Finalment, els ministres, aquest 2, aquell 6, l' altre, un, ne demanaven, entre tots, 34.

Total, 108 governs civils.

Y aquí dels apuros del senyor Moret.

Essent las províncies no més 49, ¿cómo se las havia de manegar pera donar un govern á cada un d' aquests simpàtiques aspirants, tots ells molt ben recomenats y tots dignes de consideració y apreci?

Per nosaltres, la solució era molt senzilla.

No hi havia més que fer que augmentar el número de províncies fins á 108, deixantlas, naturalment, més petititas, y tutti contenti.

¿Cóm dimontri una idea tan maravollosa y tan práctica no va acudírseli á don Segimon?

Una comissió del «Centre Monárquich Conservador» de Barcelona va á Madrid á portar una adhesió á n' en Maura.

Y, á tal objecte, se li ha telegrafiat demanantli hora.

Qué 'ls ha respost, don Antón?

S'ignora; però creyém que difficultat els podrà servir, ja que l' destronat President té las horas contadas.

Y si 'ls en dedica alguna será una hora tonta...

Qu' es l' única adequada pera rebre tontos.

Dels 545 alcaldes nombrats per l' infaust La Cierva sola n' han dimittit 35.

Els altres 510 no deuen tenir la idea conservadora prou arraigada y segueixen en el seu lloc esperant que 'ls en treguin.

Vetaquí uns tipos que avuy son liberals y demá serán republicans per la rahó de la sinrazón, qu' es la que domina en els consistoris.

La qüestió es no deixar la vara de las mans, ni l' morralet de la boca.

Llegim:

«El dia de Tots-Sants, els veterans carlistas del carrer de Tallers varen resar un rosari cantat.»

Aixó si qu' es pitjor que un aprenent de violí.

Si comensan així, pobres vehins, ja 'ls planyo.

Ab tot, per contrarrestar la plaga dels rosaris cantats, els aconsellen un medi eficás y únich:

Que lloguin una minyona admiradora del garrotin.

Don Alejandro sembla que té empenyo en presidir la sessió de reobertura de la seva estimada Casa del Pueblo.

Però no vindrà mentres els barcelonins disfrutem de lleys excepcionals.

Perque diu que pera fer el discurs que 'ns ha d' engegar, necessita que 'ns alsin la suspensió de garantías.

Lo qual vindrá á constituir dugas alsadas...

Una de suspensió y un' altra de camisa.

Parlant en Moret de l' arribada d' en Lerroux á Madrid, ha dit que no tenia cap importància, cosa que á nadie puede extrañar, pues viene á España cuando la libertad brilla en todo su explendor. (Textual.)

Y donchs, qué 's pensava? Qué vindrà á l'hora del peril? Sembla extrany que don Segimon, coneixent tant á Don Prudencio, fassi aquestas declaracions!

Pera fer més comprensible l' idea, en Moret ha fet aquesta semblanza:

«Si en una habitación cerrada se enciende una cerilla, el resplandor que producirá ésta serà gran, pero serà insignificante si la cerilla se enciende en pleno dia, con balcons y ventanas abiertas á la luz y al aire. Eso mismo es lo que ha ocurrido ahora.»

De manera, que segons el president del Consell, en Lerroux per ell ja no es més que una cerilla, ab tot y que ell l' admirava alashoras de la tea.

Deixem temps al temps, que en aquest món tot s' acaba, y no hem de tardar á veure com el mateix Moret el creurá no més un mitja-cerilla á n' en Lerroux.

Nosaltres els catalans, que sabem lo que vol dir això d' esser mitja-cerilla, fa días que á Don Prudencio no l' tenim per altra cosa.

Pera avuy dissapte en Cambó té anunciada la seva conferència á la Lliga Regionalista. En el cas de que l' discurs se fes massa llarg, se suspendrà l' acte y continuará l' endemà diumenge. Es á dir, ani-

Sant Pere Giner

—Aquí us porto las claus. Torneu á obrir, y que sigui pel bé de tots.

rá per seccions, com las mesas electorals... y els teatros de género chico.

Lo que la Lliga hauria de fer, pera no abusar tant de la paciencia dels seus socis, es amenizar l' acte ab sessions cinematogràficas ó números de varietés. Quatre disbarats d' en Cambó y uns couplets d' en Pepe Marqués; quatre disbarats més, y un quanto alegre explicat per en Puig y Cadafalch; quatre disbarats més y una entrada cómica de l' Agulló y en Casellas dihen xistos d' en Morató.

Y si n' així la gent se divertia, podrían fer parlar á don Narcís Oller.

El Mundo, de Madrid, demana á n' els liberals que exposin á n' el país el seu programa, obligació que diu que tenen tots els partits al pujar al candeler.

«No li seria igual á n' El Mundo que en lloc de programa li exposessin una altra mena d' imprints, els liberals? Per exemple: las facturas del sastre, de la patrona ó del sabater ó la carta del fondista?

ACUDITS

La senyora, al entrar á la seva habitació, sorprén á la criada que s' està empolvant.

—Desvergonyida! —exclama.— Es dir que 't serveixes de la meva bronja, per posarte polvos...

La criada, ab tota tranquilitat:

—Oh, no 's cregui que 'm fassi escrupul, no se nyora...

Una dama feya visita á un artista conegut que es-tava pintant un angelet.

—¿Cóm es—va dirli—que quan pinta un ángel, sempre 'l pinta ab ulls y cabell negre?

El pintor, á cau d' orella:

—Aviat ho comprendrà... Es que la meva dona es rossa.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Pere E. (a) Lo valent de l' Argentina, M. Masó, Escarpintoy de la Noya, Joseph Casas (a) Esparteret Petit, P. y M. Cortacans (a) Liegids de LA CAMPANA, A. B. C. Ramón Valls, Jaume Marcé, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, S. Tañá, J. Balcells, S.

gué, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona y Joseph Sadurní Mas de los Valls: No més que passadoras.

Caballers: E. M. V.: Té un interès molt local.—Ricart Solé Cos: El seu himne á n' en Moret no s' ha convenit; es massa ditiràmbich.—J. B. y R. Rebut el sonet. S' agraeix de debò.—S. Odrec: Els seus cantars son de lo més dolent que corre. Vegí's, sinó, la mostra:

Per una Pepeta daria un quartó,
per una Roseta un milló
y per tu Riteta daria
ma vida, qu' es lo milló.

Nó, nó... crèguim lo milló es que ho deixa corre, ó qu' escriugui no més que per solaz de vestit mateix.—A. Pit: Un parell d' epitafis, y gracias.—Ramón Valls: S' ha de comensar per l' ortografia, quan se vol fer compte de profit. No vulgui entrar per la finestra, com fan alguns que no arribaran mai enllach.—Fidel Delfí: Tantes mercedes.—Joseph Casanova: Ab las quatre primeras ratllas n' he tingut prou:

Vos baig á contar seños
lu que m' ba passar un die
cuant molt fort plovió
ab el tren mixto d' Arbós.

Donchs no 's hi contarà, perque m' hi opono en nom de la sintaxis y del sentit comú... Y prou... Prou d' aquest coll!—Andreu Grau: No 's recordém ja de quinas quintillas ens parla, però li asseguro que si estaven á l' altura de las d' avuy, lo més probable es que anessin de pet á la panera.—Pere Gravet: Si, senyor!... Justa la fusta! . Vosté ho di: Es ignoscentona, infantil, banal, inspida, trivial y abracadabrant.—Noy Franciscuet: No 'ns convé, per lo estemporània y per altres causes.—El Noy de la Selva: Li aconsello qu' s' encarinyi ab un altre gènero de literatura. Això que dels pensaments no més els poden escriure els grans homes com en La Cierva ó en Narcís Oller.—Cassius: Mirarem de ferli cabra.—Alfred Pasqual: Els seus versos podrán ser allò que 's diu sentides, però no enclouen ni mica d' originalitat. Ademés, vesté s' abona ab las assonancies, y això no pot abonarse.—Pep Cistellé: Això ja va millor, però encara no va provar començar pera esser presentat á la pública sanció.—B. M. y B.: Com que dels dos sonets, n' hi ha un d' aprofitable, si hi ha espay, se publicaré.—A. J. P.: ¡Quina cosa més insulsa es la seva amorosa!... Sembla una pastoral del bisbe nou.—J. B. (a) Un aprenent de Ministro: No hi arribara pas.—Un Paverol: Els epitafis, si no son molt xistosos, resultan fúnebres.—C. Vila: Vosté deu ignorar qu' en las provincias de Barcelona y Girona continúan sospesas las garantías.—Joseph Bartoli: Donchs, si, senyor... Es una garrafalada de las grossas, y va de dret á la panera.—L. Lloqueras Urtiga: Segurament seria per que no va agradar-nos, y com que del nostre gust en disposen nosaltres mateixos, y no 's supeditat á cap acadèmia... Ven' aquí l' enigma solucionat.—Rafel Planes Tolosa: Quina tendresa descriptiva que 'm gasta!

D' entre mitj de l' espigada
n' ix un tiu-ritiu-ritiu tiu...

Sembla talment de Na Dolors Monserdá de Maciá. Ep! Aixó no vol dir que careixi d' originalitat. Me refereixo al estil.—Joseph Salats: Son pobres y incorrectes.—R. M.: Fugi, home... queds dispensat. Y ara... Hont som?... Com si 'ns coneguessim d' avuy!...—P. Campins Mogas: Vaja... vingan dos epitafis!

Jau ana qui mort
un que 'm bida era brou.

Ana quell nincho tan alt
ihe'n tarrat un municipal.
Y ara hi vindràs per aquella célebre frase: Ni están todos los que son, ni son todos los que están.—Vicens Bertrán y Codina: Si 'ns sobra temps pera ferhi algun retoc y no 'ns falta espay pera enquerirlo, podrà ser que sí. Eduard A. Pujol: Impossible.—Joa Antich Pujol: No convé.—Andreu Grau: Ha fet tart.—E. P.: Lo mateix li diu.—R. Porón: Igualment.—P. Cortacans: No serveix. F. Torrell: Creyénd poderlo insertar dintre de poch. H. Z. H.: Es fuix.—Manel Noel: Merce.—Hernani: Aixó, senyor Hernani, resulta estemporani.—Maco: Faré'm els possibles per complaurel.—Antoni Obach: No, senyor; això ja passa de picant. Aixó es senzillament brut.—M. Alerany: Magriscolis.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

—Noya, jo no sé si venen,
si venen ó si se 'n van.